

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0521U101326

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-05-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пархоменко Наталія Миколаївна

2. Parkhomenko Nataliia Mukolayovna

Кваліфікація: к. е. н., 08.10.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 08.00.05

Назва наукової спеціальності: Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 13-05-2021

Спеціальність за освітою: Економіка підприємства

Місце роботи здобувача: Управління справами Апарату Верховної Ради України

Код за ЄДРПОУ: 20064120

Місцезнаходження: вул. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Верховна Рада України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 52.051.06

Повне найменування юридичної особи: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 02070967

Місцезнаходження: вул. Джона Маккейна, 33, м. Київ, 02000, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 02070967

Місцезнаходження: вул. Джона Маккейна, 33, м. Київ, 02000, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 06.61.33

Тема дисертації:

1. Організаційно-економічні засади формування й розвитку інтеграційних процесів регіону
2. Organizational and economic principles of formation and development of integration processes in the region

Реферат:

1. Дисертацію присвячено обґрунтуванню науково-методологічних засад формування і розвитку інтеграційних процесів регіону та розробленню практичних рекомендацій щодо їх організаційно-економічного забезпечення для створення стійких трендів регіонального розвитку та піднесення соціально-економічного розвитку територій. Доведено, що інтеграційні процеси регіону, зважаючи на властиву їм як динаміку, так і статику, є невіддільними від процесу просторово-економічної трансформації регіонів, який передбачає створення єдиного економічного простору для учасників такого процесу. Обґрунтовано, що інтеграційні процеси регіону обумовили потребу в систематизації класифікаційних ознак, видів, підвидів інтеграційних процесів регіону, різноманіття яких підтверджує їх складність, широту застосування та дає змогу диференціювати інтеграційні проекти в програмах соціально-економічного розвитку територій. Авторська концептуалізація засад інтеграційних процесів регіону надала їм певну специфіку і спрямованість,

заклавши у їхню основу спонукальні мотиви забезпеченням балансу інтересів учасників. Визначено, що синергетичний ефект від формування та розвитку інтеграційних процесів регіону формується у результаті отримання прямого соціально-економічно орієнтованого, системно орієнтованого та стратегічно орієнтованого ефектів. Для створення можливостей моделювання альтернативних сценаріїв розвитку інтеграції, враховуючи інтереси ініціаторів, суб'єктів, учасників введено новий показник – узагальнений коефіцієнт потенціалу ініціювання інтеграційних процесів регіону. Доведено, що реалізація ефектів інтеграційних процесів регіону є можливою на усіх визначених у дослідженні рівнях інтеграційної взаємодії. Установлено, що за негативних трендів потенційно зростає вагомість питання формування повноцінних внутрішніх інтеграційних процесів, внутрішнього ринку та єдиного економічного простору в межах країни та зміщення акцентів на створення засад безпеки регіонів. З'ясовано найбільш згубні наслідки, які стримують розвиток інтеграційних процесів регіону, серед яких: незадовільне інституційно-інфраструктурне забезпечення інтеграційних процесів регіону, слабка інтенсивність та економічна зацікавленість суб'єктів і учасників, присутність корупційно-тіньової складової, тощо. Доведено, що прикордонні регіони, які беруть участь в інтеграційних процесах, пов'язаних з формуванням і розвитком міждержавної інтеграційної взаємодії, мають у розпорядженні додатковий специфічний ресурс можливостей таких територій в питанні їх комплексного соціально-економічного розвитку та налагодженні транскордонного співробітництва. За результатами оцінювання інтенсивності економічної активності прикордонних регіонів у рамках інтеграційних процесів визначено, що такі регіони не сповна скористалися новими можливостями, які відкрилися у зв'язку з поступовою адаптацією інституційно-правового середовища країни до *acquis* ЄС. Узагальнення міжнародного досвіду засвідчило, що в умовах формування інтеграційних процесів та єдиного економічного простору прикордонних територій реалізація великих інфраструктурних проектів найефективніше здійснюється в умовах використання механізмів державно-приватного партнерства, що передбачають системну взаємодію держави (регіону) і бізнесу, забезпечують реалізацію їх інтересів та населення при одночасній суттєвій економії державних бюджетних коштів. Розроблено й аргументовано механізм його застосування при залученні інвестицій для облаштування державного кордону та пунктів пропуску. Розроблено схематичну модель організаційно-економічного забезпечення формування і розвитку інтеграційних процесів регіону, яка дає змогу врегульовувати й реалізовувати їх мікро-, мезо- та макроієрархічність. На підставі отриманих результатів, запропоновано структурно-інституційну модель інтеграційних процесів суб'єктів регіональної інноваційної системи на основі створення інтеграційно-організаційного формування, метою якого є посилення функції інституційних механізмів у процесі інтенсифікації інтеграційної взаємодії структур інноваційного розвитку. Розроблено комплекс інтеграційних інструментів, класифікованих за ознакою їх використання основними учасниками інтеграційного процесу: державного рівня управління; регіонального рівня управління; рівня бізнес-середовища; рівня громадського суспільства. Обґрунтовані в дисертації науково-методологічні засади формування й розвитку інтеграційних процесів регіону та конкретизовані пропозиції щодо регулювання інтеграційних взаємодій сприятимуть підвищенню національної й регіональної конкурентоспроможності за умов подальшого економічного зростання й збереження ціннісних для держави орієнтирів.

2. The dissertation is devoted to grounding of scientific and methodological bases of formation and development of integration processes of the region and development of practical recommendations on their organizational and economic maintenance for creation of steady trends of regional development and rise of social and economic development of territories. It is proved that the integration processes of the region, taking into account their inherent dynamics and statics, are inseparable from the process of spatial and economic transformation of regions, that envisages the creation of a single economic space for participants. It is emphasized that the integration processes of the region caused the need for the systematization of classification features, types, subspecies of integration processes in the region, whose diversity confirms their complexity, breadth of application and allows to differentiate integration projects in socio-economic development programs. The author's conceptualization of the principles of integration processes in the region allowed to give them a certain specificity and direction, based on the stimulative motives of the balance of interests. It is determined that the synergetic effect from the

formation and development of integration processes of the region is formed as a result of the process of obtaining direct socio-economically-oriented, system-oriented and strategically-oriented effects. Minding the interests of initiators, actors, participants, a new indicator was introduced to create opportunities for modeling alternative scenarios for the development of integration - a generalized coefficient of the potential for initiating integration processes in the region. It is proved that the realization of the effects of integration processes of the region is possible at all levels of interaction determined in the research. It is established that in negative conditions the importance of formation of a full-fledged internal integration processes is grown, as well as the internal market and the single economic space within the country while shifting the emphasis on creating the foundations of regional security. The most disastrous consequences that hinder the development of integration processes in the region are determined, including: unsatisfactory institutional and infrastructural support of integration processes in the region, low intensity and economic interest of actors and participants, the presence of corruption and shadow component, etc. It is proved that border regions involved in integration processes related to the formation and development of interstate integration cooperation have additional specific resource capabilities of such territories in terms of their integrated socio-economic development and cross-border cooperation. The assessment of the intensity of economic activity of border regions in the framework of integration processes has led to the conclusion that such regions have not fully taken advantage of new opportunities that have arisen after the gradual adaptation of the institutional and legal environment to the EU acquis. The generalization of international experience has shown that in the formation of integration processes and a single economic space of border areas, the implementation of large infrastructure projects is the most effective in the use of public-private partnership mechanisms, which provides the systematic interaction of state (region) and business, providing the realization of their intentions and at the same time - the significant savings of state budget funds. Present study develops and argues the mechanism of its application to the implementation of gaining for the arrangement of the state border and checkpoints. A schematic model of organizational and economic support for the formation and development of integration processes in the region is formulated, that allows to regulate and implement their micro, meso and macro-hierarchy. Based on the results, the study proposes a structural-institutional model of integration processes of the regional innovation system, based on the creation of integration-organizational formation, which aims to strengthen the function of institutional mechanisms in the process of intensifying integration interaction of innovation development structures. A set of integration tools has been developed, classified on the basis of their use by the main participants in the integration process: the state governance' level; regional administration' level; level of business environment; level of civil society. The scientific and methodological bases of formation and development of integration processes of the region which are substantiated in the dissertation as well as concretized offers on regulation of integration interactions will promote increase of national and regional competitiveness under conditions of further economic growth and preservation of valuable landmarks for the state.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чечетова Наталія Федорівна
2. Chechetova Nataliia Fedorivna

Кваліфікація: д.е.н., 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чечетова Наталія Федорівна
2. Chechetova Nataliia Fedorivna

Кваліфікація: д.е.н., 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бондаренко Валерій Михайлович
2. Bondarenko Valerii Muhaylovuch

Кваліфікація: д.е.н., 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жученко Андрій Михайлович

2. Zhuchenko Andrii Myhailovych

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Підвальна Оксана Григорівна

2. Pidvalna Oksana Griqorivna

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

